

KERSTMISVIERING

Voor dag en dauw was 't opstaanstijd; dan ging de groote bel aan 't luiden en aan 't jubelen met 'n geweldige juichens-uitbundigheid, waarin fanfaren schaterden en schalmeien-muziek, dat 't schalde en schalde de dortoirs door en al de gangen, en alles schokte, schrikte wakker en schoot omhoog. . . .

Kerstmis! Blij van innige zaligheid ging 't den bedde uit en vlug in de weer. Dan hield 't bellen eindelijk op en door de nà-gonzende atmosfeer klonk boven 't jongensgerucht uit, plechtstatig langs de strakke rij der chambretten, de stem van den surveillant met den feestelijken roep: „Hodie Christus natus est nobis”; en met een davering van vreugde voer hem 't antwoord tegen van 't zich achter de gordijnen reppend jongevolk: „Venite adoremus”.

Wanneer ze dan, de een nà den ander, kwamen, in 't beste pak, de trappen af, in de geheimzinnige schemeringen door de gangen bij de kerk, vonden zij deze half donker, met 'n enkel licht slechts hier en daar. Maar ze gingen door tot bij de koortrappen en daalden daar, een voor een in stille rij, de diepte in der crypte.

Zij was vol licht. De wondervol gebouwde crypte was één feest van warme welligheid en gouden-glanzend licht, van vroolijk-waaierend gasgevlam en flikkerende kaarsentongen, om wier knapperend branden zacht een cirkel zweefde van zonnigen schijn. Als levende bloemen bloeiden ze, oranje en goudgeel, door 't donkergroen der palmen op, wier vredigwuiwend gezweef daalde over 't altaar en de treden omgaf en sprankte langs de kolommen ter beide zijden. Rondom brandde en bloeide 't licht in slingers en rosetten op naar 't blinkend tabernakel hoog in 't midden, dat, wit betroond met zij en schitterende franjes, wachtte — mystieke kribbe — Emmanuël, den God-met-ons.

Knielend waren ze er àl nu saam, de kinderen van 't groot gezin, in stille voorbereiding van des Heeren komst in 't diepe

heiligdom, in 't eigen hart. Aaneengesloten dicht in rijen, broederlijk vereend, de kleinsten vast bij 't altaar in vertrouwelijke innigheid, met slechts een smal pad open, dwars door het midden.

O, vreemd die luister nu, waar 't altijd donker was en hol de stappen klonken; die warme heerlijkheid van licht en 't geuren van laurieren langs de wanden groenend, en boven in 't gewelf een wereld van symbolische figuren, te voren nooit gezien. Een heel nieuw leven scheen 't eeuwenheugend gesteente te vervullen, dat buigend in aanbidding en meditatie met al zijn rustig-ronde bogen zich welfde over der jongeren opbloeiende devotie. Een dag van verheerlijking in den diepen nacht dier sombere woon, waar enkel prevelend misgebed de stilte wekt van de doden, die er slapen den eeuwigen slaap.

Wachten vol heilig ongeduld . . . .

Tot boven onze hoofden hoog in 't kerkkoor van verre zilveren schellen klonken, al luider naderend, al dichterbij . . . . Beefde geen storm van jubeling in aller hart op?

Een Gloria gonsde geheimvol door de stilte, die niet ademde. Dan braken in luiden jubel al de klokken los, in victoriënde hymnen uitgebarsten, verkondend 't blijde „in excelsis” wijd en zijd. En wyl 't zilveren schellen nu nabij was, sloeg ook 't orgel in de crypte eensklaps in verrukking open met juichend feestgezang, dat 't daverend dreunde in ongetemde vreugd-uitbundigheid. Eén knapenstem, als een zuiverblinkende fonteinstraal, deed steigeren ten gewelpe dat onvergetelijke lied: „Venez divin Messie . . . .” en 't koor viel in met breeden zwaai, dat 't klonk en klonk uit honderden kelen tegelijk.

Wierook zweefde geurend om en heiligde het plechtig ruim . . .

Voorop schreed door de buigende schaar, met den staf, de leider der ceremoniën, dan volgden de wierookers en schellenden, immer nog schellend, en kleineren met kaarsenlicht. Stil gingen ze statig voort. En goudgewaden ruischten langs de trappen neer en streken langs de schouders der knielenden.

Het lied was stil, en huiverend fluisterde 't orgel in tonen van teederste innigheid, bevendzacht. En langzaam trad de priester nader, hoogdragend in den mantel van goud en van zijde 't Hoog-Heilige: Christus waarlijk God en waarlijk mensch.

En als Hij koninklijk dan was ten tabernakeltrou geplaatst, hieven aller oogen zich en al de hoofden, bazuinde het orgel

weer voller geluiden-jubel, en uit den diepen achtergrond trokken wijdend de koorgezangen over onze hoofden, de vreugdvervulde melodieën der Engelen-mis.

Dan sprak na 't Evangelie, staande naast het open tabernakel, als voor Jezus sprekend — Hem waarlijk tolk — de celebrant, gelijk een vader tot zijn kinderen. En verder ging de heilige handeling voort, tot bij 't wegsterven van 't Hosanna alles zweeg met nijgend hoofd in stilte van diepste aanbidding.

En duidelijk hoorbaar beefde 't woord van 't groot mysterie: „Hic est enim . . .” De gouden kelk blonk in 't licht hoogopgeheven en daalde langzaam weer. Een ruischen van mysterie. Was 't niet de vlucht der Engelen boven 't land van Bethlehem?

O verrukking, o zaligheid! Christus was geboren, ons geboren, en wachtte, dat wij kwamen en nuttigden Zijn eigen Vleesch, Zijn heilig Bloed.

„Domine non sum dignus” sprak de priester, en zeiden allen in gedachte na, die klopten op hun borst . . . „Domine non sum dignus” zongen knapen- en mannenstemmen; een muziek, van heiligen schroom en teer verlangen doorhuiverd . . .

Reeds togen ze heen in rijen, en knielden neer en nuttigden; en Kerstmis was 't in de ziel en de hemel op aard; in 't eigen hart: God-met-ons.

Na de eerste, nog twee stille, korte Missen tot dankzegging, en de heilige blijheid van 't feestgetij vierde haar vreugd dan uit in Kerstlied na Kerstlied. Hoe klonk 't vrome „Adeste” door kinderstemmen voorgezongen, door anderen zwaar en vol herhaald. Hoe kwam als een geur u tegen van den Kerstboom thuis, en de verrukking der heilige ure, toen wij ook met kinderstemmen zongen „Adeste”, daar. En 't eene lied volgde 't ander op, tot de orgelmuziek nog eens in hoogsten jubel uitsloeg, en na de laatste zegening men blij en feestelijk en o, zoo lichtvervuld het diepe heiligdom verliet en dankbaar de kerk doorschreed, die de morgen klaar vervulde, in 't licht van den nieuwen dag ontwaakt, en men in de gangen elkaar zocht en vroolijk te gemoet vloog met 't gelukkige „proficiat, proficiat” tot allen en van allerwege . . .

Koffie dampte geurend op en feestvreugd heerschte op de cour; en 't klokgelui vóór tien, had nooit te voren zoo statig rondgeklonken!

(*Stemmen Onzer Eeuw. Jg. 1904*)

FELIX RUTTEN